

Освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу ХДНЗ №34 «Тополька» забезпечено переліком навчальних видань, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних закладах у 2019-2020 навчальному році.

У 2019-2020 навчальному році дошкільний заклад організовує освітньо-виховну роботу з дітьми українською мовою за чинними програмами, а саме:

Комплексні освітні програми:

- Базовий компонент дошкільної освіти в Україні;
- «Дитина», освітня програма для дітей від 2 до 7 років (наук. кер. Огнев'юк В.О., авт. Колектив – Беленька Г.В., Богніч О.Л., Богданець-Білокаленко Н.І. та інші) – нова редакція 2015р.;
- «Віконечко» освітня програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років (за заг. ред. – Сак Т.В.);
- «Розквіт» комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом (наук. кер. та заг. ред. Т. В. Скрипник) – Київ 2013р.;
- Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату (заг. ред. Шевцова А.Г.);
- Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку (рекомендовано Міністерством освіти і науки України лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-11626 від 17.07.2013) – Київ 2013р.;
- Програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю (Дуброва І.М., Лощених В.П., Шмалько Л.П.) – Київ 2013р.;

Парціальні освітні програми:

- «Англійська мова для дітей дошкільного віку», програма та методичні рекомендації (Т.М. Шкваріної) - Київ 2016р.;
- «Дитяча хореографія» навчально-методичний посібник (А.С.Шевчук) –Київ 2017р.
- «Музикотерапія»

Перелік освітніх компонентів, визначених освітніми програмами

Державним стандартом дошкільної освіти України є Базовий компонент дошкільної освіти є, який реалізується програмами та навчально-методичним забезпеченням, затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №615 від 22.05.2012р. (науковий керівник Богуш А.М., дійсний член НАПН України проф., доктор пед. наук.; авторський колектив: Богуш А.М., Беленька Г.В., Богніч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко И.С., Поніменська Т.О., Піроженко Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., ЯкименкоЛ.Ю.).

Базовий компонент визначає зміст і структуру дошкільної освіти за його інваріантною і варіативною складовими. Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної та варіативної складових, дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистого розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Зміст і структура Базового компонента дошкільної освіти.

Інваріантна складова зміст дошкільної освіти містить такі освітні лінії:

«Особистість дитини»,

«Дитина в соціумі»,

«Дитина у природному довкіллі»,

«Дитина у світі культури»,

«Гра дитини»,

«Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі»,

«Мовлення дитини».

Варіативна складова змісту дошкільної освіти презентує освітні лінії:

«Комп'ютерна грамота »,
«Іноземна мова»,
«Шахи»,
«Хореографія».

Освітню програму для дітей від 2 до 7 років «Дитина» рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України №1/11-16163 від 09.11.2015р.; науковий керівник Огнев'юк В.О., ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, проф., академік НАПН України).

Програма зорієнтована на цінності та інтереси дитини, урахування її вікових можливостей, на розвиток дітей до пізнання, активності, відкритості до взаємодії і спілкування з оточуючим світом, на збереження дитячої субкультури, на ампліфікацію дитячого розвитку, взаємозв'язок усіх сторін життя малюка.

Освітня програма «Дитина» адресовано вихователям і батькам дітей дошкільного віку, сімейним педагогам, студентам, аспірантам, викладачам та всім хто опікується освітою дітей дошкільного віку.

Програмові завдання програми « Дитина» структуровані за лініями Базового компоненту. Назви розділів відповідають назвам освітніх ліній інваріантної складової Державного стандарту дошкільної освіти, а саме:

«Особистість дитини»,
«Дитина в соціумі»,
«Дитина у природному довкіллі»,
«Дитина у світі культури»,
«Гра дитини»,
«Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі»,
«Мовлення дитини».

Та варіативної складової:

«Комп'ютерна грамота »,
«Іноземна мова»,
«Шахи»,
«Хореографія».

У змісті викладено інформацію оптимального обсягу, що відповідає віковим можливостям дітей дошкільного віку, яскраво простежуються засади компетентісного підходу до розвитку особистості.

Розділи програми структуровано за віковим принципом:

- Перша молодша група «Крихітки» (третій рік життя);
- Друга молодша група «Малютка» (четвертий рік життя);
- Середня група «Чомусики» (п'ятий рік життя);
- Старша група «Фантазери-мрійники» (шостий рік життя);
- «Дослідники» (сьомий рік життя)

Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» розроблена з урахуванням сучасних тенденцій щодо інклюзивної освіти дітей з особливими потребами, а також – новітніх підходів до навчання та розвитку дітей з розладами аутичного спектра. Комплексна програма складається з семи розділів, які охоплюють освітні лінії:

«Дитина в соціумі»,
«Мовлення дитини»,
«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»,
«Дитина у світі культури»,
«Гра дитини»,

«Здоров'я та фізичний розвиток (як частина освітньої лінії «Особистість дитини»), а також розділ «Розвиток соціально-побутових навичок», який є надзвичайно актуальним в

контексті системного впливу на формування дітей, які мають розлади аутичного спектра. Зміст Комплексної програми узгоджено з програмою виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» та «Базовим компонентом дошкільної освіти (нова редакція)». Особливу увагу приділено умовам продуктивного навчання та розвитку дітей з аутизмом, а також методам, формам та способам подання для них навчального матеріалу, зважаючи на унікальність їхньої психічної організації. Комплексну програму адресовано фахівцям психолого-педагогічного профілю, які опікуються проблемами дітей з розладами аутичного спектра. Програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку «Віконечко» – перша складова науково-методичних матеріалів, пов'язаних із модернізацією змісту спеціальної дошкільної освіти в Україні та гуманізацією її цілей і завдань.

У програмі розкрито сутність психомоторного, пізнавального, мовленнєвого, соціального розвитку та особливості розвитку ігрової, образотворчої та конструктивної діяльності дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку. З'ясовано, ключові освітні завдання, розкрито зміст педагогічної роботи, надано поради батькам та визначено орієнтовні результати освітньої роботи з дошкільниками із затримкою психічного розвитку різних вікових груп. Програма розвитку з розумовою відсталістю розроблена з урахуванням тематичного принципу та принципу концентричності. На кожному році навчання представлені: змістовний компонент (знання, уміння, навички, які дитина засвоює і застосовує в повсякденному житті); словник (іменники, дієслова, прикметники); завдання, спрямовані на формування лексико-граматичних засобів мови і зв'язного мовлення. У рамках вивчення лексичної теми пропонуються орієнтовні ігри і вправи. Учитель-дефектолог вибирає завдання і ігри різної складності з урахуванням мовного порушення, здібностей і динаміки розвитку дитини. Вказуються передбачувані досягнення дітей. Матеріал заняття ускладнюється за роками навчання і всередині тем, що вивчаються, за рахунок їх розширення і введення нових. Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку створена на сучасних засадах вітчизняної та зарубіжної сурдопедагогічної теорії і практики. Вона, насамперед, скерована на формування активної особистості дитини, здатної пізнавати довкілля, розвиватись, оволодівати знаннями, а також уміннями, навичками ігрової та практичної діяльності, доступної й цікавої для конкретної дитини з врахуванням її віку, індивідуального розвитку. Вперше в програмі акцентується увага на розвитку логічного мислення глухих дітей на домовленнєвому рівні, що активізує розвиток словесно-логічного мислення, інших психічних процесів, в основі яких розуміння логіки діяльності дорослого та дитини, характеру їх взаємодії, логіки пізнання, з широким використанням сенсорних складових компенсаторно-корекційних механізмів та природних ресурсів особистості. Оволодіння мовленням здійснюється на між предметному рівні в процесі навчальних та виховних заходів з використанням універсальної системи спеціальних та специфічних методів та прийомів навчання, виховання глухих дітей відомих в класичній сурдопедагогіці та розроблених авторами програми. У програмі вперше подано зміст навчання та виховання глухої дитини від народження, охоплюючи вік від народження та період до 2-х років, що є базовим етапом гармонізації її подальшого розвитку – дошкільний період, результати якого проектуються на ефективність шкільного навчання, на успішну інтеграцію в соціальне середовище. Мета навчально-виховної діяльності, означена в програмі, та орієнтовні педагогічні технології дозволяють педагогам, батькам раціоналізувати навчально-виховний процес, визначити пріоритети компенсаторно-корекційного впливу на конкретну дитину в процесі її індивідуального розвитку.

Програма розрахована на педагогічних працівників спеціальних дошкільних навчальних закладів для глухих дітей, закладів інклюзивної освіти, центрів реабілітації, батьків, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, психологів та всіх тих, хто цікавиться можливостями та динамікою розвитку таких дітей.

Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку може використовуватися дошкільними навчальними закладами різних форм власності та підпорядкування, реабілітаційними центрами.